ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวนันทิยา รู้ปัญญา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน ลอยฟ้า)

..... กรรมการ

(อาจารย์จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิธีการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ต้องการใช้ในการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สมมติฐานของการวิจัย คือ ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโนโลยีสารสนเทศ และความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบรรณารักษ์แตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 9 จำนวน 157 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 137 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 87.26 และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T-test และค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.72 มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 47.44 สำเร็จการศึกษามานาน 1-5 ปี ร้อยละ 30.66 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีสาขาอื่นที่ไม่ใช่ด้านบรรณารักษศาสตร์ ร้อยละ 60.58 และมีประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 70.07 ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการทำงานของห้องสมุด ร้อยละ 87.59 และห้องสมุดเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังไม่มีแผนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานของห้องสมุด ร้อยละ 65.00 สำหรับห้องสมุดที่มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้นั้น อุปกรณ์ที่นำมาใช้ส่วนใหญ่ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ และเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 100 และยังไม่มีการใช้โมเด็มในห้องสมุดเลย วิธีการที่ได้มาของอุปกรณ์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นการจัดซื้อด้วยเงินงบประมาณประจำปี ร้อยละ 58.82 การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดเป็นระบบเอกเทศทั้งหมด ยังไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเลย และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดใช้ส่วนใหญ่มีดังนี้ โปรแกรมประมวลผล ได้แก่ Microsoft Word ร้อยละ 39.29 โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล ได้แก่ dBASE ร้อยละ 50.00 โปรแกรมคำนวณ ได้แก่ Microsoft Excel ร้อยละ 75.00 โปรแกรมนำเสนองาน ได้แก่ Power point ร้อยละ 100 สำหรับโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติยังไม่มีการนำมาใช้เลย ห้องสมุดส่วนใหญ่ยังไม่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในงานเทคนิคและงานบริการของห้องสมุด แต่งานที่ห้องสมุดนำมาใช้มากที่สุด คือ งานบริหาร ร้อยละ 52.94 สำหรับฐานข้อมูลซีดี-รอม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการนำมาใช้ในการให้บริการของห้องสมุด ร้อยละ 88.24 และยังไม่มีห้องสมุดใดเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ด้านความรู้พื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศของบรรณารักษ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีโทรคมนาคม และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับงานห้องสมุด ในระดับน้อยที่สุด และผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบรรณารักษ์มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ไม่แตกต่างกันตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

ด้านความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีโทรคมนาคม และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับงานห้องสมุดในระดับมากที่สุด และผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบรรณารักษ์ ไม่แตกต่างกัน ตามขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

วิธีการที่บรรณารักษ์ต้องการใช้ในการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุด คือ การฝึกอบรม (ร้อยละ 35.42) รองลงมาเป็นการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง (ร้อยละ 26.42) น้อยที่สุด คือ การศึกษาต่อ (ร้อยละ 4.78)